

## MRF 2023.164

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 30. maj 2023, j.nr. 20/13750

***Ophævet afslag på lovliggørende dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til et skur, da forholdet ikke krævede dispensation, jf. naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, idet området omkring skuret var lovligt etableret have på tidspunktet for den udvidede strandbeskyttelseslinjes ikrafttræden, og da skuret udgjorde et mindre skur på 10 m<sup>2</sup> i tilknytning til en eksisterende hytte på 12 m<sup>2</sup>, som måtte anses for et sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand. Dissens.***

E havde som ejer af en ejendom på Helgenæs i Syddjurs Kommune søgt om lovliggørende dispensation til et skur på 10 m<sup>2</sup> inden for strandbeskyttelseslinjen. Ejendommen havde et registreret areal på 1.385 m<sup>2</sup> og lå i landzone. Det nærmeste sommerhusområde lå hhv. 400 m syd og 1 km nord for ejendommen. Ejendommen var ikke omfattet af den oprindelige 100-meters strandbeskyttelseslinje, men var omfattet af den udvidede strandbeskyttelseslinje. Det oprindelige skur var opført i tilknytning til en anden bygning (en hytte) på ejendommen, som var opført i 1961 og udgjorde 12 m<sup>2</sup>. E havde forud for ansøgningen om lovliggørende dispensation af skuret søgt dispensation til genopførelsen af denne bygning, som skulle udgøre et sommerhus på ca. 30 m<sup>2</sup>. Kystdirektoratet meddelte den 16. marts 2020 afslag på genopførelse af hytten, idet bygningen ikke udgjorde et sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand, da der ikke var indlagt toilet og bad, men derimod en bygning til dagsophold, hvilket i september 2020 (j.nr. 20/04900) blev stadfæstet af Miljø- og Fødevarerklagenævnet, uden at nævnet tog stilling til bygningens status. E havde imidlertid i juli/august 2020 opført et nyt skur på 10 m<sup>2</sup> placeret samme sted som det oprindelige ca. 12-14 m fra hytten til erstatning for det ældre skur. E ansøgte herefter om lovliggørende dispensation til skuret, hvilket Kystdirektoratet afslog i oktober 2020, bl.a. fordi der ikke fandtes at være tale om

genopførelse, da skuret i størrelse og udformning i nogen grad fraveg det oprindelige, og da der ikke havde været tidsmæssig kontinuitet mellem fjernelsen og genopførelsen. Direktoratet fandt i samme afgørelse, at hytten på ejendommen ikke kunne anses for et sommerhus med samme begrundelse som i afgørelsen af 16. marts 2020. Afslaget blev påklaget af E. Miljø- og Fødevarerklagenævnets flertal (6 mod 1) fandt indledningsvis, at hytten udgjorde et eksisterende sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand, bl.a. fordi det af BBR fremgik, at der var tale om et sommerhus, og der efter nævnets praksis ikke kræves bad eller toilet for, at der er tale om et sommerhus. Flertallet fandt herefter, at skuret ikke krævede dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, jf. naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, idet området omkring skuret ud fra luftfotos fandtes at have karakter af en lovligt etableret have på tidspunktet for den udvidede strandbeskyttelseslinjes ikrafttræden på ejendommen, og da skuret udgjorde et mindre skur på 10 m<sup>2</sup> i overensstemmelse med kriterierne i § 15 a, stk. 3. Mindretallet fandt omvendt, at hytten ikke kunne betegnes som et sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand, idet den i højere grad havde karakter af en bygning til dagsophold, og at der ikke kunne meddeles dispensation til skuret. På den baggrund ophævede nævnet Kystdirektoratets afslag på lovliggørende dispensation til skuret.

***Kommentar:*** Afgørelsen må sammenholdes med nævnets afgørelse samme dag (**MRF 2023.165 Mfk**), hvor nævnet ændrede Kystdirektoratets afslag på lovliggørende dispensation til E's sommerhus på 20 m<sup>2</sup> til en dispensation. Afgørelsen understreger, at i relation til begrebet 'have' inden for den udvidede strandbeskyttelseslinje er det vigtigt at undersøge, om haven var etableret før eller efter udvidelsen, eftersom det har betydning for, hvilke regler der gælder, hvilket synes overset i **MRF 2023.176 Mfk**.

---

# Ophævelse af afslag på lovliggørende dispensation i sag om etablering af skur inden for strandbeskyttelseslinjen i Syddjurs Kommune

20/13750

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, jf. § 78, stk. 4.[1]

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Kystdirektoratets afgørelse af 29. oktober 2020 om afslag på lovliggørende dispensation til etablering af skur beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. nr. [PN1] Borup By, beliggende [A1], 8420 Knebel.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet[2] og gebyrbekendtgørelsens § 2.[3] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 4, har behandlet sagen i nævnets afdeling 10, jf. § 3, stk. 1, nr. 10, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

## 1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 25. november 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer, der er repræsenteret ved advokat.

Klager har navnlig anført, at

- hytten på ejendommen har status som sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand,
- skuret er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, allerede fordi skuret er 10 m<sup>2</sup> og opført i tilknytning til ejendommens bolig, og
- der er tale om et særligt tilfælde efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, såfremt skuret ikke kan anses for at være lovligt opført efter § 15 a, stk. 3.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.4.

## 2. Sagens oplysninger

### 2.1 Ejendommen og området

Ejendommen, som har et registreret areal på 1.385 m<sup>2</sup>, er beliggende i landzone på Helgenæs ca. 1,5 km nord for Kongsgårde og ud til Bejtrup Vig. Ejendommen er omgivet af opdyrkede landbrugsarealer, og de nærmeste sommerhusområder ligger henholdsvis ca. 400 m syd og 1 km nord for ejendommen.

Ejendommen er beliggende på en ca. 4 m høj skrænt og ca. 32 m fra kysten. Ejendommen afgrænses mod vest af en nord-sydgående offentlig vej, som løber ca. 15 m vest for bygningen og parallelt med kysten.

På ejendommen lå oprindeligt en bygning på 12 m<sup>2</sup> opført i 1961. Bygningen var uden vand og el, jf. BBR. Det er videre oplyst i BBR, at den oprindelige bygning blev opvarmet med en ovn til fast og flydende brændsel. Det fremgår af sagens oplysninger, at den nuværende bebyggelse består af en bygning med et boligareal på ca. 20 m<sup>2</sup> samt en kælder på 23 m<sup>2</sup>. Det fremgår desuden af luftfotos, at der i tilknytning til bygningen er etableret en kystvendt terrasse. Efter sagens oplysninger er det ansøgte skur 10 m<sup>2</sup> og erstatter et ældre skur.

Beplantningen på skrænten og ejendommen består primært af vildtvoksende vegetation.

Ejendommen er ikke omfattet af den oprindelige 100 m-strandbeskyttelseslinje, men blev i 2002 i sin helhed omfattet af den udvidede strandbeskyttelseslinje. Ejendommen ligger inden for Natura 2000-område nr. 51, Bejtrup Vig og kystområder ved Helgenæs (Habitatområde nr. 47).[4]

## 2.2 Sagens forhistorie

Kystdirektoratet meddelte den 16. marts 2020 efter naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, jf. § 65 b, stk. 1, afslag på dispensation til genopførelse af en bygning inden for strandbeskyttelseslinjen på samme adresse.[5] Den ansøgte genopførelse skulle ifølge ansøgningen omfatte et sommerhus på ca. 30 m<sup>2</sup>.

Kystdirektoratet vurderede, at bebyggelsen ikke faldt under begrebet "sommerhus" i relation til bestemmelserne vedrørende strandbeskyttelseslinjen. Direktoratet lagde vægt på, at bebyggelsen var uden toilet og bad, og derfor måtte karakteriseres som værende en bygning til dagophold, som eksempelvis et badehus. Det forhold, at der var mulighed for at overnatte i bygningen, kunne ifølge direktoratet ikke føre til et andet resultat.

Sagen blev påklaget til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som den 22. september 2020 stadfæstede Kystdirektoratets afgørelse.[6] Nævnet tog ikke stilling til spørgsmålet om bygningens status.

## 2.3 Den påklagede afgørelse

Kystdirektoratet har den 29. oktober 2020 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, jf. § 65 b, stk. 1, meddelt afslag på lovliggørende dispensation til bibeholdelse af et skur inden for strandbeskyttelseslinjen.

Kystdirektoratet har i samme afgørelse truffet afgørelse om, at hytten på ejendommen ikke kan betragtes som en bolig (sommerhus).

Af afgørelsen fremgår, at der på ejendommen er opført et nyt skur på 10 m<sup>2</sup> i juli/august 2020. Det fremgår videre, at skuret er opført uden forudgående dispensation, og har erstattet et tidligere skur på ejendommen. Kystdirektoratet har hertil oplyst, at det tidligere skur, på baggrund af luftfotos, er opmålt til at være 5 m<sup>2</sup> samt lavere i højden.

Kystdirektoratet har vurderet, at det tidligere skur er opført i 2014 som erstatning for et endnu ældre lovligt skur opført i 1970'erne. Det fremgår videre af afgørelsen, at skuret fra 1970'erne var placeret ca. 12-14 m nord for hytten og havde et areal på ca. 2 m<sup>2</sup>. I forbindelse med sagens behandling har klager oplyst, at det nye skur er placeret på samme sted som skuret fra 2014 og med samme grundareal på 10 m<sup>2</sup>. Klager har endvidere fremsendt erklæringer fra tidligere ejere af ejendommen, som bekræfter eksistensen af et skur på ejendommen, herunder placeringen.

Til det af klager anførte om, at tidligere ejere af ejendommen har fremlagt flere udsagn, der støtter klagers påstand om skurets placering og størrelse, har Kystdirektoratet fundet, at disse strider imod luftfotos, hvorfor udsagnene ikke kan tillægges afgørende vægt. Direktoratet har desuden lagt vægt på, at skurene er opført uden forudgående dispensation.

For så vidt angår hyttens status har Kystdirektoratet vurderet, at denne ikke kan anses som værende en "bolig", men nærmere har karakter af en bygning, der primært er egnet til dagsophold i lighed med badehuse og havehuse. Direktoratet har lagt vægt på, at hytten har en begrænset størrelse, og at den har været uden køkken- og toilet, da klager overtog ejendommen, samt at der ikke var indlagt strøm, vand eller afløb. Direktoratet har desuden vurderet, at det forhold at hytten er angivet som et sommerhus i BBR, samt at der efterfølgende er installeret vand og strøm, ikke kan føre til et andet resultat. Direktoratet har desuden bemærket, at etablering af køkken, toilet- og bade faciliteter vil være dispensationskrævende, da der vil ske en øget belastning af området.

Som følge heraf er det opførte skur ifølge Kystdirektoratet ikke omfattet af bestemmelsen i naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, hvorfor det er den almindelige dispensationsbestemmelse i § 65 b, stk. 1, der finder anvendelse.

For så vidt angår skuret har Kystdirektoratet indledningsvis bemærket, at der ikke ville være meddelt dispensation, såfremt der var blevet ansøgt herom forinden, idet der ikke foreligger særlige forhold, der kan begrunde opførelsen af et nyt skur. Direktoratet har tillige vurderet, at skuret på 10 m<sup>2</sup> afviger i størrelse og udformning fra det fjernede skur på 5 m<sup>2</sup> i en sådan grad, at der ikke er tale om genopførelse. Det er desuden indgået i direktoratets vurdering, at en dispensation vil kunne få en uønsket præcedenseffekt.

Kystdirektoratet har afslutningsvist bemærket, at der skal være kontinuitet mellem fjernelsen af det tidligere skur og opførelsen af det nye. Direktoratet har hertil oplyst, at der ikke må forløbe mere end tre år mellem genopførelsen, hvorfor der ikke har været en tidmæssig kontinuitet mellem fjernelsen i 2014 og den nye opførelse i 2020.

#### 2.4 Klagens indhold

Klager har med henvisning til naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, anført, at det ikke fremgår af dennes ordlyd, hvad der nærmere forstås med begrebet "boligen". Klager har hertil bemærket, at det fremgår af lovforarbejderne, at anlæggene efter loven skal placeres i

tilknytning til "bebyggelsen" på ejendommen. Det er klagers overbevisning, at bestemmelsen derfor omfatter eksisterende bebyggelse generelt, og dermed ikke udelukkende sommerhuse samt helårshuse.

Klager har desuden anført, at hytten på ejendommen udgør et sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand. Hertil har klager oplyst, at det fremgår af BBR, en ejendomsrapport, ejendomsvurderingen samt flere offentlige registre, at hytten er et sommerhus. Klager har videre bemærket, at selve ejendommen beskattes som en sommerhusejendom.

Der er i klagen henvist til, at ejendommen har fået tilført vand og el, samt en varmvandsbeholder i skuret med tilhørende udebruser. For så vidt angår brugen af ejendommen, har klager henvist til, at hytten historisk er blevet anvendt som et sommerhus af tidligere ejere.

For så vidt angår hyttens status, har klager anført, at det bør tillægges vægt, at klager har haft en berettiget forventning om, at hytten har været et sommerhus. Klager har hertil bemærket, at det ikke fremgår af Kystdirektoratets hjemmeside, hvad direktoratet definerer som et sommerhus.

Klager har endvidere bemærket, at såfremt Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at forholdet ikke er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, så er der tale om et særligt tilfælde efter naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1, som kan begrunde en lovliggørende dispensation. Klager har oplyst, at der før strandbeskyttelseslinjens ikrafttræden var et skur på ejendommen. Det er desuden oplyst, at skuret ikke er synligt fra kysten, hvorfor der ligeledes bør meddeles dispensation.

Klager har desuden fremsendt bilag, blandt andet en ejendomsvurdering for 2018 og en e-mailkorrespondance mellem klager og Kystdirektoratet.

### *2.5 Kystdirektoratets bemærkninger til klagen*

Kystdirektoratet har den 30. november 2020 bemærket, at det bagvedliggende formål med afstandskravet i naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, er at samle bygningsmassen på ejendommen, hvilket formuleringen "boligen" sikre, idet afstandsvurderingen knyttes til én og samme bygning.

Kystdirektoratet har videre bemærket, at det ikke med afgørelsen er vurderet, hvorvidt arealerne omkring fritidshuset er have i naturbeskyttelseslovens forstand, da der ikke er tale om en bolig.

Kystdirektoratet har den 25. marts 2022 fremsendt direktoratets afgørelse af samme dato om afslag på lovliggørelse af hytte med kælder og terrasse på samme adresse.[Z]

## 3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Følgende medlemmer af Miljø- og Fødevarerklagenævnet har deltaget i sagens behandling: formand Anne Marie Margon Schmidt, fhv. landsdommer Eva Staal og landsdommer Olaf Tingleff, samt de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Lene Hansen, Kristian Pihl Lorentzen og Jens Vibjerg.

### 3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Naturbeskyttelseslovens § 15, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at foretage ændring i tilstanden af arealer inden for strandbeskyttelseslinjen, herunder foretage bebyggelse, udstykning, matrikulering og arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

Formålet med bestemmelsen er at sikre en friholdelse af strandene og de umiddelbart bagvedliggende kystområder mod indgreb, der ændrer den nuværende tilstand og anvendelse.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, at der, uanset forbuddet efter lovens § 15, stk. 1, i lovligt etablerede haver kan placeres mindre bygninger, anlæg og installationer i tilknytning til boligen og højst 15 m fra denne, som en terrasse etableret i niveau med og i sammenhæng med beboelsen, et gyngestativ, højbede og en sandkasse og andre legeredskaber samt et mindre skur på op til 10 m<sup>2</sup>, medmindre der allerede lovligt er opført et skur i tilknytning til boligen.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 4, at der ved haver forstås bygningsnære arealer i forbindelse med boliger og tilsvarende bebyggelse til beboelse, der er undergivet en vis kultivering eller vedligeholdelse og ikke længere dyrkes eller anvendes landbrugsmæssigt.

Det fremgår af bemærkningerne til lovens § 15 a, stk. 3, at en lovligt etableret have skal være etableret før 1. januar 1968 eller på baggrund af en forudgående dispensation. På de ejendomme, der er omfattet af den nye 300 m-strandbeskyttelseslinje, og som ikke tidligere har været omfattet af bestemmelsen, skal haven være etableret før den udvidede strandbeskyttelseslinje trådte i kraft på den enkelte ejendom.

Et flertal i Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at den omhandlede bygning på ejendommen kan anses for at være et eksisterende sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand.

Flertallet har ved vurderingen lagt vægt på, at bygningen flere steder, herunder i BBR samt i byggesager fra Syddjurs Kommune er angivet som et sommerhus. Ifølge flertallet kan bygningens størrelse på knap 15 m<sup>2</sup> og det forhold, at der i bygningen ikke er etableret køkken, bad og toilet ikke føre til et andet resultat. Flertallet henviser til, at det ifølge nævnets praksis ikke er et krav, at et sommerhus skal være etableret med køkkenfaciliteter samt bad og toilet.[8]

Flertallet finder endvidere, at det etablerede skur er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 15 a, stk. 3, hvorfor forholdet ikke kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen. På baggrund af gennemgang af luftfotos har flertallet vurderet, at området omkring skuret var lovligt etableret have på tidspunktet for den udvidede strandbeskyttelseslinjes ikrafttræden på ejendommen. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at der er en klar afgrænsning fra det nærliggende landbrugsareal, samt at der ses en vis kultivering i området omkring boligen på ejendommen. Nævnet har derudover lagt vægt på, at skuret er et mindre skur på 10 m<sup>2</sup> beliggende i tilknytning til boligen i overensstemmelse med kriterierne i § 15 a, stk. 3.

Et mindretal i Miljø- og Fødevareklagenævnet (Pelle Andersen-Harrild) finder, at bygningen på ejendommen ikke kan betegnes som et sommerhus i naturbeskyttelseslovens forstand. Mindretallet har vurderet, at bygningen i højere grad har karakter af en bygning til dagophold. Mindretallet finder desuden, at der ikke kan meddeles lovliggørende dispensation til skuret.

Der træffes afgørelse i overensstemmelse med stemmeflertallet.

### 3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Kystdirektoratets afgørelse af 29. oktober 2020 om afslag på lovliggørende dispensation til etablering af skur beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen på matr. nr. [PN1] Borup By, beliggende [A1], 8420 Knebel.

[1] Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

[2] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet, som ændret ved lov nr. 900 af 21. juni 2022 om ændring af museumsloven, lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet og forskellige andre love.

[3] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

[4] <https://mst.dk/media/235465/n51-natura-2000-plan-2022-27-begtrup-vig-og-helgenaes.pdf> (<https://mst.dk/media/235465/n51-natura-2000-plan-2022-27-begtrup-vig-og-helgenaes.pdf>).

[5] Kystdirektoratets J.nr. 20/00242-3.

[6] MFKN sagsnr. 20/04900.

[7] Kystdirektoratets J.nr. 22/16650-3.

[8] Sagsnr. 20/13224.

**Sag:**

20/13750

**Dato:**

30. maj 2023.

**Emner:**

NBL - beskyttelses...

**Highlight:**

 Vis/skjul highlight

**Miljø- og Fødevareklagenævnet** (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) • Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • [mfkn@naevneneshus.dk](mailto:mfkn@naevneneshus.dk) (<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)

**Tilgængelighedserklæring** (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)